

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: οι χριστιανοί της Μέσης Ανατολής είναι θέμα για τη Μεγάλη Σύνοδο

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσιών Κύριλλος πραγματοποίησε την περασμένη εβδομάδα την επίσκεψή του στη Συρία και το Λίβανο, όπου προσευχήθηκε μαζί με Ρώσους της Διασποράς, κληρικούς και τους πιστούς του Πατριαρχείου Αντιοχείας υπέρ ειρήνης στη Μέση Ανατολή, συναντήθηκε με κρατικούς και θρησκευτικούς ηγέτες. Ως συνοδός του Αγιωτάτου Πατριάρχη σε αυτό το ταξίδι ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας μιλώντας στην ανταποκρίτρια του πρακτορείου ειδήσεων RIA "Novosti" Όλγα Λίπιτς αναφέρθηκε στα πρώτα αποτελέσματα της επισκέψεως.

-Σεβασμιώτατε, μόλις ολοκληρώθηκε η επίσκεψη του Αγιωτάτου Πατριάρχη Κυρίλλου στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Αντιοχείας. Ποια είναι τα πρώτα αποτελέσματα και η σημασία αυτής σύμφωνα με τις εκτιμήσεις Σας.

Το πρόγραμμα της επισκέψεως του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσιών Κυρίλλου στο Πατριαρχείο Αντιοχείας περιελάμβανε τις επισκέψεις στη Συρία και το Λίβανο. Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε τηρουμένης της Ορθοδόξου παραδόσεως, σύμφωνα με την οποία ο εκάστοτε νέος Προκαθήμενος μιας Εκκλησίας επισκέπτεται τους αδελφούς του Προκαθημένους των άλλων κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών. Κατά κανόνα εδώ σέβεται η κατάταξή τους στα Δίπτυχα, δηλαδή ο καθιερωμένος κατάλογος των Επικεφαλών των Εκκλησιών.

Παλαιότερα ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος είχε ήδη επισκεφθεί τις Ορθόδοξες Εκκλησίες Κωνσταντινουπόλεως και Αλεξανδρείας το 2009 και το 2010 αντίστοιχα.

Κατά την επίσκεψη τελέσθηκε το Πατριαρχικό Συλλείτουργο των Προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών Αντιοχείας και Ρωσίας στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου της Δαμασκού, πραγματοποιήθηκαν αδελφικές συναντήσεις των δυο Πατριαρχών: Αντιοχείας και

Μόσχας. Και οι δυο Προκαθήμενοι εγκαινίασαν απο κοινού την έκθεση με θέμα τις σχέσεις μεταξύ του Πατριαρχείου Αντιοχείας και της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Όπως υπάρχει η συνήθεια κατά τη διάρκεια αυτών των επισκέψεων πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις του Πατριάρχη Κυρίλλου με κρατικές αρχές και ηγέτες των μεγαλύτερων θρησκευτικών κοινοτήτων των χωρών που επισκέφθηκε.

Η Αυτού Αγιότητα πραγματοποίησε συναντήσεις με Ρώσους της ομογένειας στη Συρία και το Λίβανο και επισκέφθηκε το Πανεπιστήμιο του Μπαλαμάντ στο βόρειο Λίβανο, όπου είχε επαφές με καθηγητές και φοιτητές.

Τόσο στη Συρία, όσο και στο Λίβανο πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις της μεταφράσεως στην Αραβική γλώσσα του πονήματος του Αγιωτάτου Πατριάρχη «Ελευθερία και ευθύνη», οι οποίες είχαν μεγάλη απήχηση στο κοινό.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η επίσκεψη πραγματοποιείται υπό τις συνθήκες όταν η κατάσταση στη Μέση Ανατολή και ειδικότερα στη Συρία είναι άκρως ταραγμένη, το λάιτ-μοτιβ των συνομιλιών του Αγιωτάτου Πατριάρχη με τους ιθύνοντες του κράτους και θρησκευτικούς ηγέτες ήταν το θέμα της θέσεως των χριστιανών της περιοχής. Άλλωστε ως αποτέλεσμα αποσταθεροποίησης της κατάστασης σε μια σειρά αραβικών χωρών οι χριστιανοί είναι εκείνοι, οι οποίοι πάσχουν περισσότερο από όλους και ως θρησκευτική μειονότητα σε αυτές τις χώρες υφίστανται διώξεις από τις εκτός ελέγχου του κράτους ριζοσπαστικές ομάδες.

Σε αυτά τα πλαίσια ο πνευματικός άξονας της επισκέψεως ήταν η κοινή προσευχή του Επικεφαλής της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας με τον Προκαθήμενο, την Ιεραρχία, τον ιερό κλήρο και τους λαϊκούς του Πατριαρχείου Αντιοχείας, μια προσευχή υπέρ ειρήνης και προκοπής του χώρου της Μέσης Ανατολής, μια προσευχή, η οποία αποτέλεσε την ορατή μαρτυρία της εν Χριστώ ενότητας των Εκκλησιών μας.

-Συζητήθηκαν στις συναντήσεις με τον Μακαριώτατο Πατριάρχη Ιγνάτιο θέματα της διορθόδοξης ημερήσιας διάταξης και ειδικότερα σχετικά με την πορεία προετοιμασίας της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας;

- Αυτά τα θέματα κατέλαβαν σημαντική θέση στις συζητήσεις των δυο Προκαθημένων, διότι σήμερα οι Ορθόδοξοι των διαφόρων χωρών αισθάνονται την ανάγκη συγκλήσεως της Συνόδου, που εκφράζει με πληρέστερη μορφή την εσωτερική ενότητα, την οποία βιώνει η Εκκλησία του Χριστού.

Όμως, και σε αυτό το σημείο ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος και ο Μακαριώτατος Πατριάρχης

Ιγνάτιος είχαν ενιαία θέση, ότι, δηλαδή, η Σύνοδος πρέπει να προετοιμασθεί ούτως ώστε μέσα σε αυτή να ακουσθεί δυνατά η φωνή της ενωμένης Ορθοδόξου Εκκλησίας, απευθυνομένης προς τη σύγχρονη ανθρωπότητα με μήνυμα, το οποίο περιμένουν από αυτή εκατομμύρια πιστοί.

Σε αυτά τα πλαίσια κατά την προετοιμασία της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας πρέπει να σκεφθούμε ώστε η Σύνοδος να τοποθετηθεί επί των θεμάτων, τα οποία πράγματι προβληματίζουν τους ανθρώπους. Από την άποψή μου ένα από αυτά είναι η κατάσταση των χριστιανών σε μια σειρά περιοχών της υφηλίου.

-Κατά την άποψή Σας η σημερινή ημερήσια διάταξη της Συνόδου ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα ή έχει ήδη καταστεί απαρχαιωμένη;

Κατά κάποια έννοια είναι βέβαια και απαρχαιωμένη. Μια σειρά των κειμένων, καταρτισθέντων στις δεκαετίες του '60, του '70 και του '80 χρήζουν πλήρους αναθεωρήσεως. Και το πλέον σημαντικό: ενώ λογομαχούμε για την κατάταξη των υπογραφών σε ένα υποθετικό Τόμο Αυτοκεφαλίας, οι χριστιανοί στη Μέση Ανατολή υφίστανται βία, διώξεις και φυσική εξόντωση. Μέσα στην ημερήσια διάταξη εντάσσεται θέμα της σπουδαιότητας της νηστείας, και όμως τί άλλο να πεις επ' αυτού; Θα συζητήσουμε την κανονική διάρθρωση της Διασποράς, ένα σπουδαίο θέμα, αλλά με την έναρξη εργασιών των Επισκοπικών Συνελεύσεων αυτό έχει σε μεγάλο βάθος λυθεί. Επίσης μέσα στην ημερήσια διάταξη εντάσσεται και το θέμα των κωλυμάτων γάμου, όμως και επ' αυτού του σημείου είναι αμφίβαλο ότι θα μπορέσουμε να πούμε περισσότερα ή λιγότερα απ' ό, τι υπαγορεύουν οι ιεροί κανόνες. Ενώ η ημερήσια διάταξη της Συνόδου δε αναφέρεται καθόλου στην κατάσταση της Ορθοδοξίας στη Μέση Ανατολή.

Το δεύτερο ήμισυ του εικοστού αιώνα η κατάσταση των Εκκλησιών της Μέσης Ανατολής ήταν καλύτερη από ο, τι είναι σήμερα. Τώρα οι χριστιανοί εκτοπίζονται από τις αρχαίες εστίες του χριστιανισμού και γίνεται η σταδιακή συρρίκνωση του ποιμνίου των παλαίφατων Πατριαρχείων. Αυτό προβληματίζει ακόμα και ορισμένους εκ των μουσουλμάνων μας αδελφών. Έτσι στη συνάντηση με τον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο στη Δαμασκό ο Αρχιμουφτής της Συρίας Α. Χασσούν μετά λύπης επικαλέσθηκε το παράδειγμα της Βηθλεεμ, όπου πριν από μόλις είκοσι χρόνια ζούσαν εξήντα έξι χιλιάδες χριστιανοί, ενώ σήμερα ο αριθμός τους μειώθηκε έως δέκα φορές.

Το πιο κραυγαλέο παράδειγμα των διώξεων σε βάρος των χριστιανών αποτελεί το Ιράκ, όπου πριν το έτος 2003 υπό την προστασία του νόμου κατοικούσαν ενάμιση εκατομμύριο χριστιανοί. Ενώ σήμερα τουλάχιστον δυο τρίτα, κατά τις άλλες εκτιμήσεις 9/10 εξ αυτών έφυγαν ή σκοτώθηκαν και όσοι έμειναν καθημερινά φοβούνται για τη ζωή τους. Μεγάλη ανησυχία προκαλεί και η κατάσταση στην Αίγυπτο, απ' όπου συνέχεια έρχονται οι ειδήσεις για όλα και περισσότερα θύματα μεταξύ των χριστιανών. Υπάρχουν λόγοι για να ανησυχούμε ότι αυτή η τάση θα επεκταθεί και σε άλλες χώρες

της περιοχής.

Σήμερα έχουμε ανάγκη από τη Σύνοδο ακόμα και για να δηλώσουμε με ενιαία φωνή την αλληλεγγύη μας στις εμπερίστατες Εκκλησίες. Υπό αυτό το πρίσμα μεγάλης σημασίας ήταν και οι τοπικές συνάξεις των Προκαθημένων και αντιπροσώπων των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών επί του θέματος στις 16 Σεπτεμβρίου 2010 στην Κύπρο, την 1 Αυγούστου 2011 στην Ιορδανία και στις 1-3 Σεπτεμβρίου 2011 στην Κωνσταντινούπολη. Στις συνελεύσεις συμμετείχαν οι Προκαθήμενοι και αντιπρόσωποι των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων και της Εκκλησίας Κύπρου. Αλλά μήπως μπροστά στους προβληματισμούς, τις ανησυχίες και τα προβλήματά τους μπορούν να μείνουν αδιάφορες οι άλλες, πολυπληθέστερες Ορθόδοξες Εκκλησίες; Σήμερα η Ρωσική Εκκλησία και οι Εκκλησίες της Ανατολικής Ευρώπης υπηρετούν υπό τις καλές και ευμενείς συνθήκες, αλλά στο παρελθόν αυτές ήπιαν το πικρό ποτήρι των ταλαιπωριών και γνωρίζουν όχι εξ ακοής τι σημαίνουν οι διώξεις, η θλίψη και η στενοχωρία. Είμαστε ένα σώμα και ο πόνος του άλλου είναι δικός μας πόνος.

Πάντως είναι αξιολύπητο το γεγονός ότι τη στιγμή που είναι τόσο επιβεβλημένη η ενιαία φωνή της Ορθοδοξίας, ακούγονται φωνές ότι δεν είναι απαραίτητο να καταθέσουμε τη μαρτυρία μας έχοντας ενιαία θέση, και ότι είναι δυνατόν να προβούμε ακόμα και στην κατάργηση του δι' ομοφωνίας τρόπου λήψεως των αποφάσεων στο πανορθόδοξο επίπεδο.

Πιστεύω ότι θα ήταν μεγάλο σφάλμα η σύγκληση της Συνόδου, η οποία θα επιφέρει διχασμό και σύγχυση στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Και θα ήταν ένα ασυγχώρητο λάθος η σύγκληση της από δεκαετίες αναμενόμενης Συνόδου για να καταλήξει αυτή ένα φόρουμ με κύρια απασχόληση τη συζήτηση των πρωτείων, των Διπτύχων και άλλων θεμάτων ελάχιστα αφουρόντων στις πραγματικές ανάγκες της σύγχρονης εποχής.

Φρονώ ότι αυτή την άποψη τη συμμερίζονται εν πολλοίς και οι άλλες Ορθόδοξες κατά τόπους Εκκλησίες. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αφήσουμε τις μικροδιαφορές, να μην καλούμε στην αναθεώρηση εκείνων των αρχών, οι οποίες από καιρό αποτελούν βάση της προσυνοδικής πορείας, αλλά να διασκεφθούμε από κοινού για το πως να κάνουμε έτσι ώστε οι αποφάσεις της Συνόδου να ωφελήσουν πραγματικά την Εκκλησία και τους ανθρώπους εκείνους, οι οποίοι έχουν ανάγκη από την αψευδή της μαρτυρία, κατατιθεμένη «εν ενί στόματι και μια καρδία».